

PREČO INVESTUJEME DO MLADÝCH ĽUDÍ V KENI

Náš projektový asistent učí študentky na strednej škole v Kajire ako programovať.

V Keni, podobne ako aj v susedných štátoch subsaharskej Afriky, rastie populácia minimálne o 2,7 % ročne a v súčasnosti má dokopy 45 miliónov obyvateľov. Pri počte štyri pôrody na jednu ženu, privíta Keňa milión detí ročne. S priemerným hospodárskym rastom 5,5 %, je krajina jednou z najvýkonnejších ekonomík v regióne. Odhady miery nezamestnanosti mladých ľudí sa značne odlišujú, ale vo vekovej skupine 15 – 34 rokov je nezamestnaných medzi 1,8 až 10 miliónov ľudí.

Výzvou preto je, aby kenská ekonomika rástla rovnakým tempom, ako rastie aj jej populácia. Svetová banka odhaduje, že na pracovný trh vstúpi každý rok približne 800 000 Keňanov, ale iba 50 000 z nich sa podarí nájsť profesionálnu prácu. Tradičným cieľom stredoškolského štúdia bolo donedávna vybrať vhodných študentov na vysokoškolské vzdelávanie. Avšak, tento prístup sa zmenil, a kenské stredné školy už v súčasnosti nemajú študentov len pripravovať na vysokú školu, ale aj na širokú škálu

poststredoškolského vzdelávania, ako aj na samotnú prácu.

Z výskumu, ktorý v roku 2008 uskutočnil British Council vo vybraných krajinách v subsaharskej Afrike vrátane Kene vyplynulo, že zamestnávateľia sú nespokojní s pripravenosťou absolventov na nástup do pracovného pomeru, ako aj s ich zručnosťami a schopnosťami. Majú totiž výrazné medzery v IT zručnostiach, osobných vlastnostiach (ako napr. spoľahlivosť) a prenášateľných schopnostiach (napr. tímová práca a riešenie problémov). Výskum ukázal tiež podstatný nesúlad

medzi požiadavkami zamestnávateľov na absolventov a reálnymi zručnosťami absolventov na pracovisku, a to najmä v oblasti komunikácie, IT, rozhodovania a kritického uvažovania.

Všetci študenti na univerzite Newcastle-upon-Tyne vo Veľkej Británii absolvujú kurz praktického podnikania. Tento modul umožňuje študentom založiť a viesť skutočnú firmu, ktorú podporujú podnikatelia a skupina poradcov z právneho, obchodného, bankového a PR prostredia. Títo študenti nielenže získajú za to ocenenie a lepšie rozumejú podnikateľskému prostrediu, ale mnohí z nich reálne pokračujú vo svojich podnikateľských aktivitách aj po skončení štúdia.

Keňa stojí na rázcestí a preto musíme byť schopní efektívne investovať do rastúceho počtu ambiciózných absolventov škôl, súčasne im zabezpečiť vhodné pracovné podmienky a úspešný prechod do pracovného pomeru. Len vtedy budeme môcť čerpať podstatné výhody zo zvyšujúceho sa množstva mladých ľudí v Keni.

Keď sme v kraji Taita Taveta v juhovýchodnej Keni spúšťali program Sote ICT, pomáhali sme stredným školám integrovať do výučby a riadenia IT technológie. Školám sme darovali počítače, notebooky, projektory, interaktívne tabule, fotoaparáty, kamery a iné vybavenie. Okrem toho pripájame školy k internetu a nainštalovali sme im manažérsky informačný

system (EMIS) a eLearningový softvér. Od roku 2010 postupne pôsobíme na desiatich stredných školách, na ktorých školíme stredoškolských učiteľov v projektovom vyučovaní a zakladáme IT kluby. V nich študenti pracujú na praktických zadaniach a vlastných projektoch, komunitných osvetových programoch a robia študentské výstavy, ale aj video konferencie so slovenskými a kenskými strednými školami, či robia súťaže napríklad v písaní životopisov a esejí.

Do projektu sme zaviedli aj koncept cvičných firiem. Študenti sa v cvičných firmách dohodnú na vedení, druhu tovaru a služieb, ktoré chcú poskytovať, napíšu si svoj biznis plán a vytvoria si SWOT analýzu podnikateľského prostredia. Cvičné firmy sme zaregistrovali v Practice Enterprise Network (PEN) a najúspešnejšie cvičné firmy dostali aj certifikát PEN. Navyše, niektorí študenti dostali medzinárodne uznávaný certifikát ich „zamestnanosti“ ako dôkaz, že disponujú základnými zručnosťami potrebnými pre budúce zamestnanie. Kenské cvičné firmy sú mentorované slovenským Inštitútom odborného vzdelávania a obchodnými akadémiami takmer z celého Slovenska.

Projekt Nadácie Pontis a Kasigau Wildlife Trust beží 5 rokov a je podporovaný zo zdrojov SlovakAid. Nedávny prieskum Crispina Mwawanu, jedného z prvých učiteľov v projekte, preukázal, že soteICT pomohlo učiteľom, aby

boli efektívnejší pri napĺňaní učebných plánov a študentov pripravil na to, aby boli schopní aktívne sa podieľať na národnom hospodárstve. 73,7% učiteľov sa zhodlo, že využitie informačných a komunikačných technológií vo výučbe a učení zvyšuje schopnosť študentov chápať obsah a umožňuje im rýchlu spätnú väzbu. 63,6% učiteľov uviedlo, že informačné a komunikačné technológie zvyšujú účinnosť a efektivitu vzdelávania. Naším nasledujúcim cieľom v projekte je vytvoriť start-upové centrum v meste Voi, ktoré bude slúžiť na podporu našich absolventov. Partnermi tohto projektu sú iHub Outreach a Nairobi Fablab. V Sote ICT Hube plánujeme pracovať s pokročilejšími technologickými zariadeniami a absolventi sa budú venovať napríklad digitálnej výrobe, robotike, kódovaniu a zakladaniu reálnych start-upov.

Oficiálna miera nezamestnanosti v Keni sa nachádza na úrovni 40%, pričom vo veku od 15 do 35 rokov je táto miera dokonca ešte vyššia. Časopis Forbes Africa nedávno vydal zoznam 30 najlepších afrických podnikateľov vo veku do 30 rokov. Pozoruhodne, 7 z 30 týchto podnikateľov sú Keňania. Človek by mal stráviť len pár minút v ktorejkoľvek z 24 cvičných firiem na našich školách, aby pochopil ich potenciál. Prekypujú energiou, kvalitnými nápadmi, talentom a kreativitou. Robert Mburu len minulý rok doštudoval na strednej škole v Mwambiti a už dokáže vytvárať a upravovať profesionálne videá. Vie vytvárať vlastné vizitky, má excelentné komunikačné schopnosti, je pribojným obchodníkom a rozumie svetu financií. Popri tom všetkom sa pripravuje na štúdium na vysokej škole. Gift Mtambo je bývalý študent z strednej školy v Marungu, kde maturoval v roku 2013. Bol prezidentom cvičnej firmy Mshindi KCB, ktorá ponúka bankové služby všetkým 24 cvičným firmám. Počas toho sa mu podarilo rozvinúť svoje líderské schopnosti, prácu v tíme, stanovenie si cieľov a ich dosiahnutie. V súčasnej dobe pracuje pre soteICT projekt ako asistent projektu. Títo dvaja absolventi sú len ukážkou potenciálu našich študentov. Projekt soteICT produkuje budúcich lídrov, ktorí boli ešte nedávno študentmi.

Názov projektu soteICT znamená v svahilčine každý ICT. Má vyjadrovať to, aby každý mal možnosť získavať a rozvíjať IT zručnosti.

David Ogiga
Projektový manažér Kasigau Wildlife Trust

ROZHOVOR

Gift N. Mtambo: Svoju prácu mám veľmi rád, pretože môžem zvyšovať svoju kreativitu a získavam nové informácie a nápady v oblasti IT

Gift N. Mtambo pochádza z vidieku v Marungu, kde vyrastal s mamou a starším bratom v skromných podmienkach. Začal navštevovať strednú školu Marungu, ktorá sa v roku 2012 stala súčasťou projektu soteICT.

Bol si prvým prezidentom IT klubu na strednej škole v Marungu, v rámci ktorého študenti tvorili školské časopisy, plagáty, videá, kalendáre atď. Čo sa ti páči na práci s počítačmi? Ako si vnímal slovensko-kenskú spoluprácu v čase, keď si bol študent?

Práca s počítačom bola pre mňa skvelá a zaujímavá, pretože mi umožnila rozvíjať moju kreativitu. Naučil som sa používať MS Publisher, Excel, Word, PowerPoint a aplikácie, ako napríklad video editor. Cez internet som mohol vyhľadávať množstvo informácií

a materiálov zo zahraničia, ktoré mi pomohli získať nové nápady. V neposlednom rade som sa prostredníctvom sociálnych sietí ako napríklad Facebook, ale aj vďaka blogom naučil, ako komunikovať s rôznymi ľuďmi a ako robiť online marketing. V krátkom čase počítače uľahčili moju prácu a rozšírili moje obzory.

Slovensko-kenská spolupráca mi umožnila prostredníctvom vytvárania cvičných firiem na škole získať užitočné schopnosti, pretože cvičné firmy boli novým nápadom na kenských školách, a ak by táto spolupráca neexistovala,

nemal by som nikdy v živote šancu získať tieto schopnosti. Bola to najlepšia spolupráca, akú som kedy v živote zažil.

Pri zakladaní cvičných firiem na škole si prišiel s nápadom vytvoriť virtuálnu banku Mshindi KCB, ktorá funguje ako reálna banka, ale poskytuje aj doplnkové služby. Existuje táto cvičná firma na škole v Marungu aj keď ty už nie si na škole? Ak áno, aké sú jej hlavné aktivity či úspechy?

Áno, táto cvičná firma stále existuje. Venuje sa otváraniu účtov cvičným firmám z ostatných škôl v projekte, kde si môžu uložiť či šetriť virtuálne peniaze. Okrem toho poskytuje aj úvery. Banka posielala formuláre so žiadosťou o úver všetkým cvičným firmám, aby mohli požiadať o virtuálnu pôžičku a začať vykonávať svoju činnosť využívaním tohto úveru, zatiaľ čo ho splácajú banke. Cvičné firmy už dosiahli v tomto smere úspech, pretože sú schopné na vykonávanie transakcií s ostatnými cvičnými firmami využívať Slovenské centrum cvičných firiem a nástroj Siete cvičných firiem. V minulosti na to používali Excel a Google dokumenty, čo im spôsobovalo ťažkosti pri sledovaní zmien na účtoch.

Svoje štúdium si ukončil v roku 2013. Aké boli tvoje plány do budúcnosti a čo sa reálne stalo?

Plánoval som ísť študovať IT a softwarový vývoj na univerzitu a potom začať podnikáť v tejto oblasti. Pre istotu som mal aj plán B, keby plán A zlyhal. Keď som končil štvrtý ročník, dohodol som sa s mojím učiteľom a patrónom Hermanom, že nájdeme spôsob, ako pretvoriť moju cvičnú banku na reálnu tak, aby ma zamestnala. V tom čase som totiž ešte nevedel, či sa budem môcť podieľať na projekte Nadácie Pontis a Kasigau Wildlife Trust. Práve preto som obom organizáciám nesmierne vďačný za túto užasnú príležitosť.

V novembri 2014 Gift prvýkrát navštívil Slovensko, kde sa zúčastnil Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem.

Svoju prácu mám veľmi rád, pretože prostredníctvom nej som získal viac skúseností, sebavedomie, mám možnosť pomáhať druhým a komunikovať s rôznymi ľuďmi, zvyšujem svoju kreativitu a získavam nové informácie a nápady v oblasti IT.

Ako dlho už spolupracuješ s Nadáciou Pontis? Naučil si sa pri tom niečo nové, resp. je to pre teba užitočná skúsenosť?

V tíme Nadácie Pontis pracujem už 8 mesiacov a v rámci tejto spolupráce som sa toho veľa naučil. Získal som znalosti o školení cvičných firiem, o práci v kancelárii a vo všeobecnosti získavam viac skúseností stretávaním sa s rôznymi ľuďmi.

Aké sú momentálne tvoje plány do budúcnosti? Plánuješ ešte stále ísť študovať IT?

Áno, pravdaže. Potrebujem sa viac vzdelávať v oblasti počítačov a chcel by som navštevovať kurzy v oblasti IT, softwarového vývoja a vzťahov s verejnosťou.

Simona Gembická
Programová koordinátorka Nadácie Pontis

Tvoj učiteľ Herman sa ti po ukončení strednej školy ozval, že Nadácia Pontis a Kasigau Wildlife Trust hľadajú do tímu projektu soteICT nového človeka. Ty si nezaváhal a úspešne si sa uchádzal o post asistenta projektu. Dnes už si nenahraditeľnou súčasťou tímu. Čomu konkrétne sa venuješ? Čo sa ti páči na tvojej práci?

Moje povinnosti zahŕňajú každodenné obiehajúce škôl, ktoré spolupracujú na projekte a pomoc študentom s technickými záležitosťami, týkajúcimi sa zakladania, rozvíjania, či vedenia cvičných firiem. Študentom robím školenia a motivujem ich k aktivite. Okrem toho zbieram informácie od IT klubov, cvičných firiem a od škôl vo forme reportov. Snažím sa aj o zlepšovanie a rozvíjanie spolupráce medzi kenskými firmami navzájom, ale aj v rámci ich spolupráce so slovenskými študentmi. Mám na starosti aj vytváranie osnov pre školy zapojené do projektu. Niekedy vypomáham cvičným firmám alebo školám aj s logistickými záležitosťami. Starám sa aj o Facebook projektu, pričom denne zverejňujem a aktualizujem informácie na našej stránke <https://www.facebook.com/soteICT>.

Dievčatá z IT klubu na strednej škole Murray po školení o práci na oddeleniach cvičných firiem s programovou koordinátorkou Nadácie Pontis Ivanou Uličnou a projektovým asistentom Giftom N. Mtambom.

ROZHOVOR

Herman Mwalukulu: Gift Mtambo prekonal moje očakávaní, ale aj naši dnešní študenti sú veľmi odhodlaní

Herman Mwalukulu vedie počítačový klub na Marungu Secondary School.

Gift N. Mtambo bol prvým prezidentom IT klubu na strednej škole v Marungu. Aký bol Gift študent? Bol aktívny?

Gift Mtambo mal od začiatku jasné líderské schopnosti. V treťom ročníku svojho štúdia bol jednomyselne zvolený všetkými študentmi v škole za tajomníka IT klubu. V tom istom roku sme ho zvolili aj za prezidenta klubu. Vo voľbách na škole v Mwaghogho v rámci vtedajšieho projektu ICT4 Voi bol Mtambo zvolený za organizačného tajomníka. Jeho úlohou bolo informovať všetkých študentov zapojených do projektu o aktualitách a najmenej dvakrát do týždňa im rozosielať informačné e-maily. V poslednom ročníku sa aj napriek svojmu nabitému programu zapojil do rôznych súťaží, ako napríklad Zelená ekonomika. Gift Mtambo bol

mozgom cvičnej firmy Mshindi KCB, v rámci ktorej sa podieľal na vytváraní mena, loga a otváraní účtov jednotlivcom. V roku 2013 ukončil stredoškolské štúdium so známkou C+, čo ho oprávňuje uchádzať sa o štúdium na univerzite.

Po tom, ako Gift skončil strednú školu, ste ho informovali o možnosti uchádzať sa o prácu v projekte Nadácie Pontis s názvom sote-ICT. Gift úspešne zvládol svoj prvý pracovný pohovor a dnes už pracuje ako projektový asistent. Ako ho vnímate v súčasnosti? Urobil nejaké pokroky?

Gift už pred ukončením svojho štúdia získal schopnosti potrebné na podnikanie. Zhodli sme sa na tom, že by mal pokračovať v praktickom využívaní

toho, čo sa naučil. Keď sa naskytna príležitosť spolupracovať na projekte sote-ICT, hneď som ho informoval, pretože som vedel, že je tou správnu osobou na tento post. Odtedy pre sote-ICT pracuje, dosiahol viaceré pozitívne pokroky:

- Motivoval študentov, aby vo svojich firmách vytvorili dokumentáciu v rámci všetkých oddelení
- Zúčastnil sa školenia o programovaní
- Pomohol mnohým cvičným firmám získať partnerov na iných kenských školách v kraji Taita Taveta, čo študentom umožnilo obchodovať medzi sebou.

Hoci je Gift veľmi mladý, narodil sa v roku 1994, prekonal moje očakávania. Nemám žiadne pochybnosti o tom, že bude podávať ešte lepšie výkony.

Sú vaši študenti aj v súčasnosti takí ambiciózni ako bol Gift?

Naši dnešní študenti sú odhodlaní a sústreďujú sa na posúvanie cvičných firiem na vyššiu úroveň. Giftovými nástupcami vo vedení cvičnej firmy boli Sammy Mwanjala, Patrick Sila a Alfred Mangi. Táto trojica rozšírila počet aktivít banky Mshindi KCB, ktorá napríklad začala otvárať účty aj firmám a skupinám namiesto zameriavania sa len na jednotlivcov. Používali pri svojej práci Google dokumenty. Keď štúdium ukončili aj títo traja študenti, do vedenia cvičnej firmy sa dostali Jimmy Makuyu, Bahati Grace, Peter Msheru a Janerita Kamene, ktorí tiež rozšírili aktivity banky o online bankovníctvo prostredníctvom nástrojov Slovenského centra cvičných firiem (SCCF) a Practice Enterprise Network (PEN). Len pre zaujímavosť, jeden z našich bývalých žiakov, ktorí boli vo vedení cvičnej firmy, Patrick Sila, v súčasnej dobe pracuje pre reálnu banku Mshindi KCB na dobrovoľnej báze. Pomáha s dokumentáciou a opätovnou aktiváciou oddelení.

Simona Gembická
Programová koordinátorka Nadácie Pontis

ČO DÁVA SPOLUPRÁCA SLOVENSKÝM A KENSKÝM STREDNÝM ŠKOLÁM?

Dvaja kenský učiteľia a dvaja slovenskí učiteľia nám vysvetlili, v čom vidia prínos slovensko-kenskej spolupráce na ich školách.

Obchodná akadémia v Košiciach spolupracuje s kenskými školami od školského roku 2014/2015. Na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v Bratislave sa zástupcovia školy dokonca aj osobne stretli so skupinou kenských učiteľov a jedného absolventa, ktorí v rámci študijného pobytu na Slovensku navštívili v novembri 2014 aj ich školu v Košiciach.

„Kenský učiteľia sa zúčastnili otvorenej hodiny v cvičnej firme Free B & M, spol. s r.o., kde sa naučili zostavovať cash-flow, ako súčasť podnikateľského plánu. Zároveň im zamestnanci cvičnej firmy predstavili činnosť jednotlivých oddelení cvičnej firmy. Na workshope im odprezentovali, ako sa pripraviť na veľtrh cvičných firiem, ako prebieha elektronická prezentácia cvičnej firmy, spolupráca školy resp. cvičnej firmy s reálnou firmou a organizácia veľtrhu cvičných firiem,“ vysvetlil riaditeľ Obchodnej akadémie, Peter Országh. Po prvom osobnom stretnutí cvičné firmy z košickej Obchodnej akadémie začali spolupracovať s kenskými cvičnými firmami zo strednej školy PJ Mwangola. „Po výmene kontaktných údajov cvičné firmy nadviazali obchodné kontakty a vymenili si ponuky svojich produktov. Cvičná firma F Free B & M

v rámci svojej ponuky nealko nápojov mala záujem o dodávky exotického ovocia z Kene a cvičná firma Sky Wings, letecká spoločnosť zaoberajúca sa komplexnými službami spojenými s účasťou cvičných firiem na medzinárodných veľtrhoch, v pripravovanom katalógu na rok 2015/2016 plánuje zaradiť do ponuky cestovnej kancelárie aj Safari Kenya,“ dodal riaditeľ košickej školy. Momentálne školy plánujú realizovať virtuálny veľtrh cvičných firiem v kategórii elektronická prezentácia, katalóg a logo cvičnej firmy pre cvičné firmy z Kene, zo Slovenska, Poľska a z Česka, aby mali partnerské cvičné firmy z Kene už od začiatku možnosť medzinárodného porovnania svojich produktov.

Na rozdiel od košickej Obchodnej akadémie je Obchodná akadémia Levice partnerom projektu s kenskými cvičnými firmami už od začiatku projektu. O tom, že ide o prínosnú spoluprácu pre obe strany niet žiadnych pochyb. „Naši žiaci majú možnosť prezentovania a komunikovania v anglickom jazyku, okrem toho odovzdávajú svoje poznatky žiakom a učiteľom pri vzájomných stretnutiach alebo prostredníctvom Skype konferencií. Žiaci našej školy z firmy Slov-Ken cvične obchodujú s kenskými produktmi ako sú keramika, košíky zo sisalu, typická kenská bižutéria, výrobky z dreva a propagujú topánky Bata Safari, najpopulárnejší typ obuvi, ktorá sa vyrába v Keni, vyvážajú svoje produkty zo Zlatého Ónyxu a remeselné výrobky z cvičnej chránenej dielne. Takto si rozvíjajú vedomosti z medzinárodného obchodu,“ povedala Daniela Skladanová, učiteľka cvičnej firmy na Obchodnej Akadémii v Leviciach.

Prínos vnímajú nielen slovenskí žiaci a učiteľia, ale aj tí kenský. Učiteľ strednej školy v Mwambiti, Abok Dodo vníma napríklad obrovský pokrok vo vnímaní procesu výučby na ich škole v Keni. „Naši učiteľia sa väčšinou zaoberali len poznávacím aspektom výučby a zameriavali sa iba na to, aby ich žiaci spravili

všetky skúšky. Nezaujímalo ich však, čo budú študenti robiť po ukončení strednej školy. Sústredili sa len na úspešné zloženie skúšok, a aby nastúpili na vysokú školu. Čo si neuvedomovali bolo, že nie všetci študenti išli študovať na vysokú školu a po strednej škole vstupovali na pracovný trh. Vďaka slovensko-kenskej spolupráci sme si uvedomili, že aj táto kategória študentov potrebuje prípravu pred dokončením strednej školy. Učiteľia získali cenné poznatky o tom, ako pripraviť študentov na prácu alebo na podnikanie hneď po strednej škole. Práca učiteľa je teraz nielen o rozširovaní poznatkov v oblasti umenia a vedy, ale aj o tom, ako pripraviť študentov na to, ako prežiť v konkurenčnom podnikateľskom svete,“ vysvetlil učiteľ fyziky na strednej škole v Mwambiti, Abok Dodo.

Odkedy majú študenti strednej školy PJ Mwangola možnosť spolupracovať so slovenskými strednými školami, sú ich žiaci podľa ich učiteľa informačných technológií ambicióznejší a zaujímajú sa viac o dianie vo svete. „Naši študenti sa vďaka tejto spolupráci spoznali s ľuďmi s rôznym kultúrnym, náboženským, geografickým a socioekonomickým pozadím. Získali vďaka tomu príležitosť, aby rozvíjali väčšie porozumenie pre rozmanitosť, a to nielen so Slovenskom, ale i so zvyškom sveta. Žiaci nielenže môžu komunikovať a učiť sa od ľudí, ktorí sa od nich odlišujú, ale môžu sa spolupodieľať na nových a jedinečných zážitkoch mimo ich vlastnej komunity. Okrem toho študenti rozvíjajú pozitívne vzťahy s ostatnými, chápu širšie súvislosti a rozvíjajú svoje vedomosti a zručnosti potrebné pre účasť v našej multikultúrnej spoločnosti, ktorá oceňuje rozmanitosť,“ vysvetlil Harry Mwailengo, učiteľ na PJ Mwangola.

Simona Gembická
Programová koordinátorka Nadácie Pontis

Kenský učiteľia s levickou cvičnou firmou Slov-Ken na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem.

ADOPTUJTE SI KENSKÚ CVIČNÚ FIRMU

Mladí Keňania po skončení strednej školy narážajú na problém nedostatku praktických zručností a nevedia sa tak uplatniť na pracovnom trhu. Cvičné firmy sú preto skvelým spôsobom, ako umožniť mladým ľuďom naučiť sa podnikáť už na strednej škole. Žiaci sa neučia len ako byť šéfmi, ale aj ako spolupracovať na jednotlivých oddeleniach firmy, učia sa o marketingu, o vzťahoch so zákazníkmi, o finančnom riadení a pripravujú sa na to, ako byť lepšími zamestnancami. Okrem toho sa učia aj ako písať životopisy a simulujú pracovné pohovory. Zároveň sa študenti v cvičných firmách zdokonaľujú v komunikácii a obchodných rokovaniach, či už prostredníctvom komunikácie so slovenskými študentmi, alebo na medziškolských tréningoch.

Ponúkame možnosť podporovať mladých ambiciózných Keňanov prostredníctvom adopcií ich cvičných firiem

Čo znamená adoptovať si kenskú cvičnú firmu? Každý mesiac budete prispievať na chod cvičnej firmy sumou vo výške minimálne 15 eur. Aspoň dvakrát ročne si tiež budete môcť vymeniť listy a fotografie so študentmi, o ktorých pokroku vás budeme pravidelne informovať prostredníctvom elektronických newsletterov a e-mailovej komunikácie.

Navyše, ak vás baví podnikanie alebo by ste v rámci firemnej filantropie vašej spoločnosti chceli urobiť viac, ponúkame vám aj možnosť **mentoringu kenských cvičných firiem**. Či už ste skúsení podnikatelia ale bežní zamestnanci firiem, ponúkame vám príležitosť nadviazať kontakt so študentmi v Keni prostredníctvom Skype rozhovorov alebo e-mailovej komunikácie. Naši študenti sa môžu najviac naučiť práve zo skúseností skutočných podnikateľov, ktorí sa s nimi môžu podeliť o svoje úspechy, neúspechy, motivácie a príklady, ako riešiť výzvy, s ktorými sa dennodenne stretávajú.

Ak sa chcete do adopcií cvičných firiem zapojiť, ponúkame pre firmy, školy alebo živnostníkov zaujímavé výhody,

Cvičná firma Mchombololo na strednej škole v Mwakitawe sa venuje dekoráciám, výrobe košíkov a výrobkov do domácnosti.

o ktorých sa môžete viac dozvedieť na ivana.ulicna@nadaciapontis.sk.

Na čo budú využité vaše peniaze?

Vďaka vašej podpore študentom zabezpečíme pomôcky, ktoré sú potrebné na fungovanie ich cvičných firiem. Váš príspevok vo výške minimálne 15 eur mesačne pokryje ich náklady na kancelárske potreby, školské pomôcky, materiály na výrobu jednoduchých produktov, ale aj pokrytie cestovných výdavkov, ktoré zabezpečia, že sa študenti budú môcť zúčastňovať medziškolských tréningov alebo vycestovať a prezentovať ich produkty v miestnej komunite.

Prečo je dôležité pomáhať?

V Keni sa na vysokú školu dostane len približne 8 percent absolventov ročne. Preto má stredoškolská príprava študentov na praktický život veľký význam. Povaha kenského vzdelávacieho systému, ktorý sa zameriava najmä na memorovanie, však neumožňuje študentom rozvíjať svoje praktické zručnosti, či už sa to týka výroby jednoduchých produktov

alebo rozvíjania kreativity a inovatívneho zmysľania. Viac ako tri štvrtiny mladých ľudí sa po ukončení školy snaží živiť práve malým podnikaním. Ak sú mladí podnikatelia úspešní, tieto malé podniky im dovoľujú zabezpečiť svoje rodiny, alebo aj zamestnať ďalších ľudí a prispieť tak v prospech rozvoja celej komunity. Až 70 percent týchto podnikov však zaniká v priebehu prvého roka ich pôsobenia v dôsledku nedostatku manažérskych a organizačných zručností, potrebných pre úspešné riadenie firmy. S vysokou mierou nezamestnanosti, najmä medzi mladými ľuďmi, je trh práce veľmi konkurenčný, a aby mal kandidát šancu nájsť si prácu, musí preukázať rad zručností, ktoré by mu slúžili ako výhoda. Tu mladí Keňania opäť narážajú na problém nedostatku praktických zručností, ktoré však môžu nadobudnúť práve prostredníctvom cvičných firiem.

Simona Gembická

Programová koordinátorka Nadácie Pontis

a

Ivana Uličná

Programová koordinátorka Nadácie Pontis

ROZHOVOR

Milan Kalmancai: Chcem mladým Keňanom ukázať vlastný príklad, ako môžu po škole začať podnikáť a rozvíjať svoje schopnosti

Milan Kalmancai pracuje ako konzultant v Akadémii rozvoja.

Ste prvým podnikateľom, ktorý si adoptoval cvičnú firmu stredoškôľakov na jednej z našich škôl v Keni. Prečo ste sa rozhodol zapojiť sa do projektu?

Viac ako 10 rokov sa venujem finančnému poradenstvu, manažovaniu ľudí a koučingu. Moja firma riešila množstvo zložitých finančných situácií, kde sme klientom ušetrili nemalé finančné prostriedky. Cítim potrebu odovzdať informácie a skúsenosti najmä mladým ľuďom. V Keni je finančná gramotnosť výrazne nižšia ako na Slovensku. O to dôležitejší a väčší rozmer má tento projekt.

Čo si myslíte, že by vaša firma a expertíza mohla priniesť ken-ským študentom?

Môj cieľ je vzdelávať finančnú gramotnosť praktickými ukázkami dobrých aj zlých finančných rozhodnutí. Ken-skí študenti sa naučia ako si vytvoriť finančný plán, keď skončia školu, keď budú chcieť podnikáť alebo keď si budú chcieť založiť rodinu. Naučia sa, ako si vytvoriť podnikateľský zámer. Súčasťou koučingu je aj schopnosť

sebamotivácie, ktorá mnohým ľuďom, nielen v Keni, ale aj na Slovensku, chýba. Ukážem im vlastný príklad, ako môžu po škole začať podnikáť a rozvíjať svoje schopnosti.

Čo si myslíte, že táto spolupráca môže priniesť vám? Môže vás nejakým obohatiť?

Mám rád výzvy. Rád spoznávam nových ľudí. Baví ma učiť a motivovať iných k činnosti a k výsledkom. Každá krajina má svoje špecifiká a spoznávanie inej kultúry je pre každého človeka obohatením. Na základe prvých stretnutí s ken-skými učiteľmi som zistil, že sú veľmi priateľskí a vážia si akúkoľvek pomoc a radu. Študenti v Keni sú schopní veľmi rýchlo aplikovať nové informácie a vyrovnáť sa s ťažkými životnými situáciami. Spôsob, akým to robia je použiteľný aj v našich podmienkach. Chcem zistiť, ako to robia a aké sú ich motivačné faktory.

Prečo si myslíte, že podpora podnikania mladých ľudí je dôležitá?

Keď som skončil vysokú školu v roku 2004, uchádzal som sa o zamestnanie, ale neuspel som. Rozhodol som sa preto pre podnikanie. Začiatky boli náročné, lebo som nemal žiadne podnikateľské skúsenosti. Nerozumel som trhu, marketingu a ani manažovaniu. Všetky dôležité informácie som získaval priebežne a stálo ma to veľa času a spravil som mnoho podnikateľských chýb.

Dôvod prečo mladí ľudia potrebujú podporu v podnikaní je ten, aby sa vyvarovali zbytočných chýb. Aby nemali strach z podnikania. Aby boli schopní rozlišovať vhodné podnikateľské príležitosti od nevhodných. Čím viac sa budú mladí ľudia stretávať s majiteľmi firiem, s podnikateľmi, ktorí majú výsledky, tým budú vidieť viac možností svojho uplatnenia v živote.

Ivana Uličná

Programová koordinátorka Nadácie Pontis

Ken-skí učitelia a podnikateľ Milan Kalmancai s cvičnou firmou Kompas na Obchodnej akadémii v Leviach, ktorú tiež mentoruje.